

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р ОГНЯНА КИРИЛОВА СТОИЧКОВА
Висше училище по застраховане и финанси - София

на дисертационен труд

за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика

докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“

Автор: Марсел Бодe

Тема: „Финансови последици и ефективност на задачите на националните одитни органи в рамките на политиката на сближаване на Европейския съюз“

„Financial Implications and Effectiveness of National Audit Authorities’ Tasks in the Framework of European Union’s Cohesion Policy“

Научен ръководител: проф.д-р Виржиния Иванова Желязкова

1. Общо описание на представените материали

Със заповед №244 от 30.09.2019 на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси доц. д-р Григорий Вазов съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Финансови последици и ефективност на задачите на националните одитни органи в рамките на политиката на сближаване на Европейския съюз“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.

Автор на дисертационния труд е Марсел Бодe – докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Финанси“ с научен ръководител проф. д-р Виржиния Иванова Желязкова.

Предадените от Центъра за научни изследвания и докторантско обучение във ВУЗФ материали включват документи по представен опис:

1. Копие на дипломата за придобита образователно-квалификационна степен „магистър“;
2. Копие на заповед № 486/17.12.2018 г. за зачисляване в докторантура;
3. Копие на заповед № 242/25.09.2019 г. за отчисляване от докторантура;
4. Копие на протокол № 52/24.09.2019 г. от заседание на обучаващата катедра по чл. 38, ал.3 от Правилника за приемане и обучение на докторанти във ВУЗФ;
5. Списък и копия на публикациите по темата на дисертационния труд – 6 броя;
6. Справка за научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд;
7. Справка за изпълнение на минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3. 8. Икономика;
8. Дисертационен труд;
9. Автореферат;
10. Заповед №244/30.09.2019 г. за определяне на научно жури за защита на дисертационния труд.

Докторантът е приложил 3 (три) броя публикации, свързани с темата на дисертационния труд.

От формална гледна точка докторантът е представил пълен комплект на необходимите за оценяване на резултатите от направеното дисертационно изследване документи.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Докторантът Марсел Бодe работи в Европейската сметна палата от 2015 година и досега. Този факт е важен и обяснява вещината, с която изследва проблемите в докторската си дисертация, които са насочени към ефективността на работата на националните одитни органи в страните – членки на ЕС. Марсел Бодe е одитор и финансов консултант с продължителен стаж. Натрупаният опит личи в направеното от него изследване и е пример на много плодотворна симбиоза между висока теоретична подготовка и голям практически опит в същата област.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Избраният проблем за изследване в дисертацията е актуален както в теоретичен, така и в практико-приложен план. Дисертантът подробно анализира функциите и дейността на националните одитни органи в рамките на политиката на сближаване на ЕС и въздействието ѝ върху нивото на разходите, които прави ЕС за тази цел. Сравнителният анализ е направен в двата програмни периода 2007—2013 г., 2014—2020 г., като авторът се ангажира и с прогноза за следващия програмен период - 2020 – 2026 г. По този начин се очертават три програмни периода от 2007 до 2026 г., в рамките на които той ограничава изследването си.

Главната цел на дисертацията е формулирана от докторанта ясно и точно - да се установи степента на ефективност от работата на одитните органи върху цялостната политика на сближаване в ЕС.

Научната хипотеза, която докторантът защитава в дисертацията, е, че националните одитни органи играят важна роля в управлението и контрола на политиката на сближаване на ЕС. Отговорността на националните одитни органи се увеличава и става по-комплексна по време на програмните периоди, довеждайки до увеличаване на нивото на допустимост на средствата по линия на политиката на сближаване. Последващото изложение на дисертационния труд последователно доказва поставената от докторанта теза.

4. Познание на проблема

Безспорно е дълбокото познание на изследвания проблем от страна на докторанта, поради обстоятелството, изтъкнато в началото – непосредствената му работа като одитор в ЕСП.

5. Методика на изследването

Изводът, който се налага от използваните методи в направеното изследване, е, че те са позволили да се постигне задълбочено изясняване на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

В структурно отношение дисертационният труд съдържа увод, три глави заключение и библиографска справка. Избраната структура е удачна и дава възможност подробно да се развие поставената тема и формулирана научна хипотеза.

Първа глава има уводен характер и в нея се развива теоретичната и концептуална рамка на политиката на сближаване на икономиките между страните-членки на ЕС. В тази част се поставя акцент върху същността на политиката на сближаване и особено постижение е изтъкването на финансовата рамка на тази кохезионна политика. Напълно логично вниманието се спира върху ролята на одитните органи и развива концепцията за единен одит.

Във втората глава докторантът се фокусира върху функциите и отговорностите на националните одитни органи. Направена е оценка на съответствието на системата за управление и контрол за изминалия и предстоящия програмен период. Много вещо и на базата на богати данни докторантът демонстрира познание и критичен поглед върху въздействието, което имат одитните органи върху нивото на разходите в ЕС и очертаване на тенденцията към прехвърляне на по-голямо доверие към капацитета на държавите-членки.

Третата глава е посветена на типологията и особеностите на финансовите инструменти в рамките на политиката на сближаване. Прави критичен анализ на правилата за подбор на финансови посредници, качествявайки ги като сложни и

не достатъчно ясни за програмния период 2007-2013 г. Посочва недостатъците при прилагането на финансовите инструменти през периода 2014-2020 г. Прави препоръки по отношение на подхода към преференциалното третиране на частните инвеститори в финансови инструменти в областта на сближаването.

В цялата дисертация авторът привежда данни, които служат като подплата на оценките, които прави по отделните страни на политиката на сближаване и ролята на одитните органи в тяхната контролна дейност. Данните са цитирани надлежно, те са подбрани от автора от официални източници, които очевидно той добре познава и умело използва.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

След запознаване с дисертационния труд могат да се открият следните достойнства, които имат характер на приноси:

1. Приноси с теоретичен характер:

А – оригинален сравнителен анализ на системите за управление и контрол в рамките на политиката на сближаване със специален акцент върху одитните органи;

Б – ретроспективен анализ на развитието на функциите и отговорностите на одитните органи от възникването им и обосноваване на концепция за единен одит;

2. Приноси с приложен характер:

А – предложена е бъдеща правна уредба, регламентираща дейността по изпълнение на задачата, възложена на одитните органи, за разработването на законосъобразността и редовността на изпълнението на бюджета на ЕС в рамките на политиката на сближаване;

Б - одитните органи могат да използват резултатите от проучването с цел правилно планиране и разпределяне на одитната дейност и формулиране на надеждна стратегия за одит.

Посочените приноси са интересни и полезни, както за усъвършенстване на методиката на одитната дейност в процесите на сближаване в рамките на ЕС, така и за отделните национални одитни органи.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

От приложената справка за изпълнение от докторанта на минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионалното направление 3.8. Икономика е видно, че те са изпълнени изцяло.

10. Лично участие на докторанта

Имам пълни основания да вярвам, че докторантът самостоятелно е разработил своя труд. Всички позовавания на произведения и автори са коректно цитирани. Не е открито плагиатство в оценявания дисертационен труд.

11. Автореферат

Авторефератът отразява основните резултати, постигнати в дисертационния труд. Той е представя адекватно и в синтезиран вид съдържанието на дисертационния труд и приносите на докторанта.

12. Критични забележки и препоръки

В желанието си подробно и по същество да изясни своята хипотеза, докторантът е структурирал твърде фрагментарно изложението. То е структурирано в множество точки и подточки, които биха могли да се обединят. Този факт може да се обясни на високата подготовка и практическо познаване на проблемите от страна на дисертанта и не намалява стойността на неговото изследване.

13. Лични впечатления

Впечатленията ми за Марсел Боде са, че той се прояви като ангажиран и отговорен към задълженията си докторант. Той поддържа постоянен контакт с научния ръководител и изпълняваше в срок задачите по индивидуалния си план.

14. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръчвам на докторанта да популяризира своето изследване и да подготви учебник за студентите по Счетоводство и одит, които да се запознаят с ролята на Европейската сметна палата като контролен орган за изразходването на средствата по европейските фондове и програми.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че докторантът Марсел Боде притежава притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3.8. Икономика, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Марсел Боде в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3.8. Икономика; докторска програма “Финанси, застраховане и осигуряване”.

11.11.2019г.

Автор на становището:

(проф.д-р Огняна Стоичкова)